

Team tolken

De Nederlandse Beroepsvereniging Tolken Gebarentaal (NBTG) adviseert het inzetten van twee of meer tolken gebarentaal op intensieve of langdurige opdrachten.

- Wat is team tolken?
- Waarom team tolken?
- Hoe verloopt de samenwerking bij het team tolken?
- In welke situaties worden team tolken ingezet?
- Wie bepaalt of er twee of meer tolken dienen te worden ingezet bij een opdracht?
- Hoe is de betaling van de tolken geregeld?
- Hoe vraag ik als klant extra uren aan?

Wat is team tolken?

Tolken Nederlandse Gebarentaal tolken tussen Nederlands en de Nederlandse Gebarentaal. Een tolk gebarentaal wordt ingezet in elke situatie waar communicatie is vereist, van een kerkdienst tot een internationaal congres. Er is echter een grote verscheidenheid in de duur en de intensiviteit van tolkopdrachten. Wanneer een opdracht intensief en/of langdurig is kunnen twee of meer tolken worden ingezet die elkaar afwisselen en ondersteunen bij het tolken.

Waarom team tolken?

Het team tolken biedt de klant en de tolk vele voordelen:

- De continuïteit van de vertaling is gewaarborgd: tijdens de opdracht wordt continu getolkt. Dat wil zeggen dat er in principe geen tolkpauzes genomen hoeven te worden.
- De kwaliteit van de vertaling wordt gewaarborgd: de tolken rouleren ongeveer elke 15 a 20 minuten, waardoor hun mentale en fysieke conditie optimaal blijft.
- De tolken zijn samen verantwoordelijk voor de vertaling en ondersteunen elkaar tijdens het tolkproces: de kans op tolkfouten wordt aanzienlijk verkleind.

Internationaal onderzoek¹ toont aan dat tolken gebarentaal een grote kans hebben op fysieke klachten en mentale overbelasting, zoals RSI. Oorzaken hiervan kunnen zijn:

- Langdurige opdrachten die door één tolk uitgevoerd worden
- Onvoldoende pauzes tijdens de tolkopdracht
- Te veel uren tolken per dag
- Intensiteit of complexiteit van een opdracht.

Het inzetten van twee of meer tolken op een intensieve of langdurige opdracht verkleint de kans op RSI aanzienlijk.

¹ NTID Focus, Winter/Spring 1991

Hoe verloopt de samenwerking bij het team tolken?

Wanneer twee tolken samen een opdracht vervullen, dan werken ze continu samen. Wanneer tolk één actief aan het tolken is, wordt deze hierbij ondersteund door tolk twee. Tolk twee controleert de vertaling en vult aan indien de eerste tolk het niet goed heeft verstaan of begrepen. Na ca. 15 a 20 minuten wisselen de tolken van functie, zodat de eerste tolk nu de tweede tolk ondersteunt bij het tolken. Door deze vorm van samenwerken wordt de tolk minder mentaal en fysiek belast en kunnen de tolken gezamenlijk zorgen voor een accurate vertaling. De tolken kunnen op deze wijze een langdurige en intensieve opdracht volhouden en zorgdragen voor een optimale vertaling.

In welke situaties worden team tolken ingezet?

De beslissing of twee of meer tolken voor een tolksituatie ingezet dienen te worden, hangt van een aantal zaken af:

- De duur in combinatie met de complexiteit van de opdracht (zoals onder meer het tolken van universitaire lezingen, tolken naar een andere gesproken taal dan het Nederlands, grote hoeveelheid informatie, justitiële situaties, of het tolken voor mensen met minimale taalvaardigheden).
- De unieke behoeftes van de klant (zoals het tolken voor doofblinde mensen)
- De dynamiek van een opdracht (zoals een conferentie, of de aanwezigheid van meerdere dove mensen).

Wie bepaalt of er twee of meer tolken dienen te worden ingezet bij een opdracht?

Aan de hand van informatie over de opdracht en in overleg met de klant(en), de tolk en/of het bemiddelingsbureau kan er geadviseerd worden om twee tolken in te zetten. Dit kan door één of alle betrokkenen worden besloten.

- De tolk kan aangeven alleen de opdracht te kunnen uitvoeren wanneer er twee tolken worden ingezet.
- Hetzelfde geldt voor het bemiddelingsbureau. Indien het bureau van mening is dat een enkele tolk niet voldoende kwaliteit kan bieden en de opdracht te zwaar is, dan kan er voor gekozen worden om helemaal geen tolk te leveren.
- Ook een dove klant heeft het recht om, indien de situatie te complex of te intensief is, een tolk niet alleen de opdracht uit te laten voeren.

Hoe is de betaling van de tolken geregeld?

Indien de opdracht in een team van twee of meer tolken uitgevoerd dient te worden, dan dient iedere tolk voor de gehele tijd van de opdracht te worden betaald. Indien dove klanten niet beschikken over een voldoende aantal uren hiervoor, dan kan de klant extra uren aanvragen bij het eigen regionale UWV kantoor (werk- en onderwijsuren) of bij het Menzis zorgkantoor (leefuren).

Hoe vraag ik als klant extra uren of een teamtolk aan?

U stuurt een brief naar uw UWV kantoor (werk- en onderwijsuren) of het Menzis zorgkantoor (leefuren). In deze brief dient u te schrijven waarom u twee tolken aanvraagt voor deze opdracht. U kunt ook de voorbeeldbrieven gebruiken.

Wanneer u zelf een brief schrijft, dient u de volgende punten te vermelden:

- Begin en einddatum en begin- en eindtijd van de opdracht: totaal aantal uren x 2 tolken

- Uitleg waarom er twee tolken nodig zijn: bijvoorbeeld hoog tempo, geen tolkpauzes mogelijk, informatie gaat verloren (te algemeen zo denk ik), hoog niveau van de opleiding, een andere gesproken taal zoals Engels, etc.
- Waarom het belangrijk is dat u deze situatie bijwoont: bijvoorbeeld kansen op de arbeidsmarkt vergroten, essentieel voor ontwikkeling, etc.
- Meesturen als bijlage: <http://www.nbtg.nl/nbtg/teamtolken.pdf>
- Eventueel extra bijlage: een extra ondersteunende brief van de opleiding of werkgever (de organisatie die dit het beste kan ondersteunen) waarin wordt uitgelegd waarom u aan deze situatie deelneemt en waarin informatie wordt gegeven over de inhoud en het niveau van de situatie.

Indien er vragen zijn over het inzetten van twee tolken kunt u verwijzen naar de NBTG.

NBTG, januari 2007